

MÄNNISKOVÄRDET

Dödshjälp och självmord

“Jag skall icke ge någon gift, om man ber mig därom,
ej heller råda någon till dylikt ...”
-Ur Hippokrates ed

Inledning

Kristna Värdepartiet menar att rätten till liv är en grundläggande mänsklig rättighet. Livet bör skyddas från befruktningen till en naturlig död. I ett civiliserat samhälle bör den medmänniska som överväger att avsluta sitt liv få bästa möjliga stöd för att fortsätta leva. Kristna Värdepartiet tar avstånd från dödshjälp och vill verka för en nollvision för självmord i Sverige.

Dödshjälp

Rätten till liv kan ingen avsäga sig. Man kan avsäga sig rätten till ett ting genom att sälja det eller ge bort det. Men själva rätten att överhuvudtaget äga något – själva äganderätten i sig – är en rättighet ingen kan avsäga sig. Den har man i kraft av sin mänsklighet. På samma sätt är rätten till liv omöjlig att avsäga sig då den är grunden för alla andra rättigheter. Av detta skäl menar vi att dödshjälp och läkarassisterat självmord är principiellt felaktigt och därför aldrig bör tillåtas i lag.

Vidare accepterar inte ens dödshjälpsförespråkare att en *vilja* att dö är tillräcklig för att man ska få *rättigheten* att dö. En deprimerad tonåring som i övrigt är frisk kan under flera år önska sig döden men vara psykologiskt oförmögen att ta sitt liv. Ingen läkare skulle hjälpa en sådan tonåring att dö. Dödshjälpsförespråkare pekar alltid på ytterligare kriterier som är nödvändiga för att någon ska ha ”rätten” att bli dödad, exempelvis att personen har en kronisk smärta eller ett handikapp som gör att livet ”inte är värt att leva”. Här uppstår svåra gränsdragningsproblem. Vilken grad av smärta, vilka kroniska sjukdomar och vilka handikapp är tillräckligt allvarliga för att personens önskan att dö ska tillgodoses? Och vem ska bestämma dessa kriterier? Denna notoriskt svåra

Kristna Värdepartiet - Vår politik

gränsdragningsproblematik ligger till grund för en svår rättsosäkerhet som visar sig på en rad olika sätt.

Aktiv dödshjälp innebär dessutom ett systemskifte för hela den svenska lagstiftningen och dess tillämpning i vården, eftersom den skulle innebära att man tillåter avsiktligt dödande. Detta skulle leda till en mycket obehaglig mentalitetsförändring som i sin tur skulle skapa diskussioner, frågor och tankar vi inte vill ha i ett rättssäkert samhälle. Vårdpersonal skulle med stor sannolikhet fråga sig om det inte vore bättre för en viss patient – eller för samhället eller de anhöriga – om patienten ifråga dödades. Anhöriga skulle riskera att ständigt leva med en oro för att en sjuk anhörig skulle begära att få dödshjälp eller kanske även bli dödad mot sin vilja. Patienter skulle, både inför sig själva och anhöriga samt vårdpersonal tvingas motivera varför de borde få leva vidare.

Studier har visat att denna oro inte är hypotetisk. I exempelvis Nederländerna är dödshjälp tillåtet och omgärdat med strikta riktlinjer som säger att dödshjälp endast får ges om patienten uttryckligen vill det och endast som ”sista utväg”, dvs. om effektiv smärtlindring och palliativ vård inte anses fungera tillfredsställande. Trots detta har studier visat att tillämpningen av dödshjälp i Nederländerna hamnat på ett sluttande plan. Exempelvis saknas patientens uttryckliga vilja att dö i 20% av dödshjälpsfallen. Även spädbarn har dödats, och fallen där läkare undanhåller medicinska åtgärder i syfte att förkorta patientens liv tycks ha ökat. Stora brister i läkarnas rapportering har också upptäckts.¹ En annan illustration av det sluttande planet är Belgien som 2002 tillät dödshjälp. 2014 utvidgades lagen och som första land i världen tillåter Belgien nu dödshjälp för barn, utan några åldersrestriktioner.²

Risken är också stor att införandet av dödshjälp sannolikt skulle påverka samhällets syn på funktionshindrade och svårt sjuka människor.³ När människor genom olyckor och sjukdomar blir funktionsnedsatta är det mycket sannolikt att flera av dessa vill ha dödshjälp istället för att gå igenom den svåra anpassningsperiod som det innebär att lära sig leva med sin funktionsnedsättning. Dessa behöver inte dödshjälp utan livshjälp. Stödet till dessa, och även till

---

¹Se “Voluntary euthanasia under control? The latest empirical evidence on euthanasia in the Netherlands” av Henk Jochemsen och John Keown. Finns på internet: <http://graphics.tudelft.nl/~rafa/pl/jochemsen.htm>

² <http://www.bbc.com/news/world-europe-26181615>

³ <http://svenskhandikapptidskrift.se/dhr-aktiv-dodshjalp-ar-ingen-losning/>

Kristna Värdepartiet - Vår politik

personer med medfödda funktionshinder, riskerar att försvagas avsevärt om samhället tillåter dödshjälp.

Vi befarar också att samhällets motivation att förhindra självmord i allmänhet försvagas ytterligare om dödshjälp blir lagligt.

Utifrån detta vill vi verka för

- ✓ att dödshjälp och läkarassisterat självmord även i fortsättningen ska vara förbjudet i Sverige.
- ✓ att den palliativa vården får tillräckligt med resurser för att kunna utvecklas vidare och vara i världsklass.
- ✓ att Sverige också på den internationella arenan motverkar en legalisering av dödshjälp

Själv mord

Varje år tar ca 1500 människor sina liv. Det är ca tre gånger fler än de som dör i trafiken. I åldersgruppen 15-24 år är självmord den vanligaste dödsorsaken.⁴ Detta finner vi ytterligt tragiskt och fullkomligt oacceptabelt. Kristna Värdepartiet vill därför verka för en nollvision när det gäller självmord.

Kristna Värdepartiet vill

- ✓ att tabu kring att tala om självmord motverkas
- ✓ att det statliga anslaget till forskning om suicidprevention höjs
- ✓ att suicidprevention ska ingå i utbildningen av vårdpersonal, lärare, polis, räddningstjänst, socialtjänst m.m.
- ✓ att en effektiv samordning säkerställs mellan SOS Alarm, ambulans, räddningstjänst, hälso- och sjukvård, polis och sociala myndigheter i samband med akut risk för självmord

⁴ https://kiedit.ki.se/sites/default/files/sjalmord_i_sverige_uppdatt_data_2012.pdf